

Extrait du CGTCatalunya.cat

<http://cgtcatalunya.cat/spip.php?article12668>

Naufragi llibertari? Contradiccions i lluites

- Actualitat - Articles opinió -

CGTCatalunya.cat

He sentit diverses veus que parlen de les contradiccions del moviment llibertari, especialment per aquestes latituds. Personalment, no les negaré. La vida, en si mateixa, ens aboca a contradiccions. Bàsicament perquè la realitat massa sovint és la que és i no pas la que voldríem que fos. En conseqüència, prendre una actitud activa davant la vida, davant la realitat com a tal, ens porta a tenir-ne de contradiccions. I no crec que sigui una cosa dramàtica sinó la simple conseqüència d'estar ben vius i de no ser simples espectadors d'aquesta realitat. Miro d'il·lustrar-ho a partir de situacions que he viscut. I estic segur que molta altra gent en podria esmentar unes quantes més.

A finals dels anys 1980's i inicis dels 1990's milers de joves vam adoptar una actitud activa de desobediència de l'estat, de les seves lleis per mostrar un rebuig radical al militarisme i al segrest d'una època de la teva vida que significava el Servei Militar Obligatori. La "mili", que en dèiem. Milers vam acabar amb condemnes de presó (i centenars hi van entrar) i també milers inhabilitats. Les detencions i empresonaments preventius també havien sigut freqüents en certs moments i a certs llocs de l'estat, entre d'altres a Barcelona. Doncs bé, la nostra aposta no estava exempta de contradiccions i en gran mesura n'érem conscients. Sabíem que en cas de guanyar (i volíem que la nostra lluita guanyés) corríem el risc que la victòria fos parcial i servís per justificar un exèrcit professional, com així ha passat. Un model militar que ja aleshores s'anava imposant en altres estats capitalistes i que ara és dominat als estats europeus. Li estàvem fent el joc? Desobeint, practicant la insubmissió, també preteníem qüestionar el règim, el valor i sentit de les lleis, l'estat en sí mateix. Ara sabem que el resultat de tot plegat va quedar-se a mig camí i que, en certa mesura, qui pretenia un cert disseny de l'exèrcit espanyol segurament va poder aprofitar la nostra lluita. Amb tot, segueixo pensant que la lluita per la insubmissió va ser un dels moviments socials més rellevants d'aquell estat espanyol on, sota les majories absolutes del PSOE i la destrucció de les lluites veïnals i obreres del final del franquisme, ben poca cosa es movia.

El relleu a la insubmissió el va prendre el moviment okupa de la segona meitat dels anys 1990s. Seguint el fil de l'acció directa col·lectiva, va suposar un atac tant a la propietat privada com a la cultura del "consens democràtic" (que en el fons volia dir no qüestionar el poder). Vam reivindicar que el dret a utilitzar les coses, el seu "valor d'ús", anava per davant de la seva propietat quan no es feien servir. I vam reclamar també que érem la població, organitzada col·lectivament en moviments socials, qui tenia la capacitat de valorar les seves necessitats i emprendre accions oportunes per a resoldre-les. Al marge de les institucions. Com que vivíem (i vivim) en una societat desigual i amb explotació i opressió, fer-ho implicava activar conflictes. Violentàvem l'acumulació privada d'immobles i l'especulació urbanística. I teníem clar que a la repressió responíem amb més conflicte (allò de "desalojos son disturbios"). Sabíem que ser conseqüents amb aquesta aposta política comportava patir repressió, tant en forma de desallotjaments i agressions policials com judicial. Per fer-li front ens vam haver de posar a la defensiva i entrar en dinàmiques de resistència i de resposta antirrepressiva. Judicis i més judicis, desallotjaments i més desallotjaments. Identificacions. Detencions. I així, setmana rere setmana. La contradicció era clara, ser com érem ens impedia fer allò que volíem fer i ser: crear espais de contrapoder col·lectius, a l'estat i al capital. Alguns/es vam optar per resoldre aquesta contradicció suavitzant el discurs, les formes i els objectius. Una de les cares més conegudes d'aquest sector ara és alcaldessa de Barcelona. Potser, fins i tot, la nostra radicalitat els va fer el joc, deixant-los un espai de moviment i permetent-los ser-ne les cares amables tot descafeïnant objectius. En tot cas, de nou vam haver de gestionar i prendre posicions enmig de contradiccions.

Aquestes setmanes el món llibertari ens movem en un altre escenari contradictori. N'hem parlat i hem vist diversos posicionaments al respecte, tant col·lectius com de veus referencials. Per tant, no entraré a destriar els diferents arguments. Tothom tenim clar que es tracta de pensar com existim com a llibertaris en un escenari on fins ara hem sigut molt marginals i que no hem condicionat massa. Però a molts tampoc se'ns escapa que en aquest context han tornat a aflorar pràctiques desobedients que feia temps que no veíem. I posicionar-nos-hi és complicat: entre la voluntat de no entrar en dinàmiques transversals i no fer el joc a la (petita) part de la burgesia catalana "sobiranista" i alhora tampoc avalar amb passivitat un estat (l'únic que de moment és real, que és l'espanyol) abocat a marxes forçades formes cada vegada més autoritàries. O mantenir-se autistes davant reivindicacions plenament assumibles per a nosaltres, com l'autodeterminació dels pobles (nosaltres li afegim, no obstant, l'autogestió plena). Però tampoc

Naufragi llibertari? Contradiccions i lluites

volem caure en acceptacions de coses que mai hem acceptat, com governs i parlaments legítims, etc. El debat és necessari. No perdre de vista qui som, què volem i on estem és imprescindible. No obstant, no comparteixo algunes visions quasi apocalíptiques sobre com s'ha desenvolupat el moviment llibertari en aquesta realitat. No estem naufragant, simplement vivim en una realitat convulsa i, al mateix temps, altament estimulants i dinàmica. Personalment, tendixo a confiar en la intel·ligència col·lectiva i, per tant, en els posicionaments similars de la majoria de les famílies anarquistes i llibertàries catalanes. Tot i que cal estar amatent a les seves conseqüències i saber corregir, arribat el cas, les direccions preses.

Com deia, les contradiccions són inherents al fet de viure i, especialment, de ser actius i actives individual i col·lectivament. No és una tragèdia, com tampoc ho és que dins un mateix espai ideològic tinguem diferents postures de com resoldre una situació o escenari concret. De fet, les unanimitats a la búlgara recorden més aviat a l'estalinisme. En realitat, l'anarcosindicalisme en si mateix vivim i arrosseguem també importants contradiccions que, a data d'avui, no hem resolt. Per exemple, diem que volem transformar d'arrel, és a dir, radicalment la societat. Però una bona part de la nostra activitat quotidiana se centra en resoldre, dins dels marcs que ofereix la legalitat actual, situacions laborals concretes. Entrem en aquest joc perquè creiem que el dia a dia és important, que les petites conquestes ofereixen una base per caminar i perquè, suposo, ens fa por que una actitud massa "ideològica" ens allunyi del món real del treball. Un altre exemple: mentre defensem l'acció directa i critiquem el sindicalisme de delegació, el dia a dia del sindicat on estic, i amb el qual m'he implicat directament, s'articula entorn òrgans de delegació en els centres de treball. Uns òrgans, els comitès d'empresa, construïts per l'estat i el sindicalisme de concertació per restar autonomia a la classe treballadora i erosionar els seus espais de democràcia, les assemblees. La contradicció és brutal. No ser-hi ens allunya de nou dels centres de treball. Ser-hi ens fa córrer el risc d'assimilació al sistema que combatem. Crec que, des d'un punt de vista revolucionari, cap de les dues respostes que l'anarcosindicalisme ha donat a aquesta problemàtica ha sigut plenament satisfactòria. Per tant, una contradicció que no hem de passar per alt i que ens condiciona, també d'arrel, com som els i les anarcosindicalistes.

Posats a triar, possiblement aquest darrer continua sent el repte més important que tenim l'anarcosindicalisme o el sindicalisme llibertari. Crec que l'actual conjuntura a Catalunya, amb les seves anades i vingudes, no ens ho ha de fer perdre de vista.

* *Ermengol Gassiot és Secretari General de la CGT de Catalunya*

<https://lasaldelaterra.wordpress.com/2017/11/10/naufragi-llibertari-sobre-les-contradiccions-de-les-lluites/>